

שיעור רביעי:

מטרות:

- היכרות עם המושגים אוטופיה וסאטירה.
- התנסות בחשיבה אוטופית.

מהלך השיעור:

- א. הצגת המושג אוטופיה: Ou-topos וגם Eu-topos שום-מקום וטוב-מקוב.
- ב. לקרוא את התיאור הראשוני (עמ' 95) של האי אוטופיה של מור (נכתב בשנת 1516).
- ג. סבב – כל תלמיד מציע חוק או עקרון או שיטת ממשל שרצוי שתופעל במדינת אוטופיה. המורה כותב על הלוח. עושים סיבוב או שניים. מראים שיש בסתירות בין עקרונות שונים למרות ששני העקרונות שונים.
- ד. קריאה דמומה של התיאור של אוטופיה (עד עמ' 105 או כמה שמספיקים). שאלת קריאה: שמנו דברים שלדעתכם סותרים אחד מהבאים: א. טבע האדם. ב. טבע העולם. ג. תועלת הכלל.
- ה. דיון קצר על הטקסט. האם זה נראה לכם תיאור אפשרי? מה לא עובד כאן?
- ה. מבוא ל"מסעות גוליבר". נכתב ב 1726 כפארודיה על סיפורי המסע שהתחילו להיות פופולאריים (למשל רובינזון קרוזו שפורסם ב 1719). נועד להדגים פנים מגוחכים בחיים באירופה בכלל ובבריטניה בכלל בתקופה ההיא - סאטירה. תקציר העלילה: בשלושה מסעות שונים ד"ר למואל גוליבר מגיעה לארבע ארצות מדהימות: ליליפוט – ארץ הגמדים, ברובדיגנאג – ארץ הענקים, לפוטה – אי המדענים המעופף, הויהנהמס – ארץ בה סוסים שולטים בבני אדם.
- ו. דיון: קוראים קטע מליליפוט (עמ' 61-58 ו 75-70, כמה שמספיקים) ודנים בשאלה מה מוצג כאן כמגוחך בעולם האירופי של התקופה (מלחמות הדת).
- ז. דיון: איך הייתם מציגים את ישראל של היום באופן סאטירי? מהו המאפיין העיקרי שלה (למשל: ארץ שבה כולם נראים ומתנהגים בדיוק אותו דבר אבל משקיעים המון זמן בלהראות שונים אחד מהשני ולהתעצבן על הדמיון...)?

מקורות:

- מור, תומס. *אוטופיה*. תרגמה: איילת אבן-עזרא. תל-אביב: רסלינג 2008.
- סוויפט, יונתן. *מסעי גוליבר*. תרגמה: ג' אריוך. ירושלים: שוקן 2000.
- סוויפט, יונתן. *גוליבר* (גרסה מקוצרת). ספר מחדש: מרטין גנקינס, איר: כריס רידל. תל-אביב: עם עובד 2004.